

Liisa tarhurin kesäkuun tarinoita

On taas ilmoja piellyt! Alkukuusta hallaa ja sadetta jatkuen helteellä ja kuivuudella. Ihmetyttää nämä vaihtelevat säät, kun tarhuri toivoisi vain sitä tavallista kesäsäätä, niin sellaisia ei taida enää ollakaan. Mennään vaan äärioloista toiseen, joten tähän on nyt totuttava ja sopeuduttava, jos ilmastonmuutos vaikuttaa juuri tällä tavalla Suomenkin oloihin. Jossakin sääarvioinnissa ennustettiin, että Välimeren helteet ovat kohta Suomessa normaalia ilmiöitä. Ei tarttis tulla tänne helle ja kuivuus jaksoja, sillä kasvit eikä tarhuri ole moiseen tottunut, eikä tahdo jaksaa puuhastella ulkona.

Taas kerran mietin puutarhan kohtaloa, nyt kuivuuden ja kuumen kannalta, että mitä muutoksia voisin tehdä, että jaksaisi itse ja kasvit menestyisivät. Ainakin ruukkuja pitää vähentää entisestään, sillä niissä on kova kastelu, kun vielä lämpimän lisäksi tuulee aika kovasti. Kesäkukat lurpsahtavat tuulesta, vaikka eivät ole kuivia, joten niitäkin pitää ruveta ajattelemaan kriittisesti. Jos joku kasvi, siis monivuotinen voi huonosti ja kuolee, niin se on merkki, että sitä ei kannata edes yrittää kasvattaa. Pensaat ja puut, jotka kestävät kuivuutta, alkavat tulla arvokkaiksi kasveiksi ja niitä pitää arvostaa yhä enemmän. Tiheät istutukset ja maanpeitekasvit alkoivat olla yhä tärkeämmässä roolissa, kun suojaudutaan kuivuutta vasten. Täytyy ruveta jo tänä syksypuolella valmistautumaan ensi kevääseen ja mahdolliseen neljanteen kuivaan kesään. Ja ennen kaikkea pitää pää kylmänä, kun suunnittelee ensi kesän istutuksia, jotta muistaisi millaista se kuivuus on ja kuinka helposti sata litraa vettä tuleekaan kannettua kasveille.

Taimimarkkinat olivat kuun alussa ja mukavalta tuntui, kun väkeä kävi paljon. Ihmiset olivat iloisia tavatessaan toisiaan ja kun sai rupertella kuulumisia sekä jutella kasveista ja kasvien kasvamisesta. Etukäteen oli huoli ilmasta, mutta saimme taas kerran huomata, että onneksi ei ennusteet pidä paikkaansa tai tulevat säät sitten myöhemmin, mutta sopivasti oli poutaa. Tosin me järjestäjät saimme sadekuuron niskaamme, kun olimme laittamassa tavaroita autoon. Eipä tuo niin paha ollut, kun oltiin kotiin lähdössä. Pääasia, että poutaa oli kun väkeä parveili koko piha täynnä. Taimimarkkinat ovat muodostuneet yhdistyksen kevään tärkeäksi tapahtumaksi, jossa voidaan tehdä myös yhdessä hyvää. Viime vuoden ja tämän vuoden tuotot menivät ukrainalaisten sotaa kärsivien hyväksi eri järjestöjen kautta. Mukavaa, että myös puutarhaharrastuksen kautta voi tehdä hyvää.

Tämä tarhuri kävi pienellä lomamatkalla Pirkanmaalla alkukuusta. Aurinkoisessa kesäsäässä oli mukava ajella ja katsoa maisemia sekä teiden pientareita. Erityisesti kiinnitin huomiota Lahden lähetyvillä olevien tienreunojen kasvillisuuteen. Rinnemäiset pientareet olivat värikkäät ja kauniit katsella. Monta neliötä tervakukkaa punaisena, erikoisia keltanoita, sinisiä harakankelloja ja joukossa koiranputkea sekä muita niittykasveja, joita silmä ei kerennyt selittää, kun itse ajoin autoa. Kuinka ihastuttava nähdä vielä perinteisiä niittymaisemia, vaikka tienpientareilla. Tosin huolestuneena katselin siellä täällä olevia lupiinipuskia, jotka olivat soluttautuneet mukaan. Selvän eron näki, kun toisin paikoin oli vain sinistä lupiinia eikä mitään muuta kukkaa mahtunut mukaan. Kyllä luonnon monimuotoisuus kärsii, kun lupiinit valtaavat kaiken vapaana olevan maan, eikä muille perinteisille niittykasveille jää tilaa kasvaa.

Tarhurilla on vain yksi pää kesät talvet, joten ei aina muista mitä sitä on esimerkiksi edellisenä kesänä ja taas syksynä puuhaillut. Nyt keväällä löytyi viisi suurta ruusuketta eräästä penkistä, jossa aiemmin kasvoi salkoruusuja, jotka olivat kuolleet edellisenä talvena. Ihmettelin, kun en aiemmin ollut nähnyt sellaisia kasveja. Kun varsia alkoi kasvaa en vieläkään tunnistanut kasvia. Kun ensimmäinen pieni lilanvärinen kukka aukesi korkean varren päässä tunnistin kasvin, illakko. Tuo ihana illalla tuoksuva pörriäisten suosikki! Olin useampana vuonna kylvänyt siemeniä, mutta huonolla menestyksellä. Ihmettelen, kun jossakin paikoilla se on villiintynyt isolle alueelle. Enpä muistanut olenko itse kylvänyt siemenet siihen paikkaan vai istuttanut taimet edellisenä kesänä, mutta mukava yllätys. Monihaaraiset melkein puolitoistametriset valko-vaaleanpunaisen ja vaalean lilan väriset puskat ovat olleet puutarhan katseenvangitsijat. Nyt annan niiden siementää ja katson, villiintyykö se meillä kasvamaan kovasti. Piristävä yllätys.

Kasvihuone veti puoleensa eräänä viikolla monenlaista lentäjää. Ensin löysin aamulla kirjosiippoemon kukkaruukkujen keskeltä hätäisenä lentelemästä. Sen pesähän oli ulkopuolella olevassa seinässä, joten harharetki oli selvästi vahinko. Puutarhahanskat käteen ja lempeä ote, niin se pyrähti iloisesti vapauteen. Vielä samana päivänä kuului kummallista rapinaa ja surinaa katonrajasta ja siellä pörräsi tosi iso sudenkorento. Ihmettelin, että se lenteli jo näin aikaisin, sillä en ole nähnyt muita vielä lammen ympäristössä. Pieni pyyhe käsiin ja hellä ote pörisijästä ja niin sekin pääsi vapauteen. Muutaman päivän jälkeen oli taas kova pörinä kasvihuoneessa ja pörisijä olikin aika kummallinen, jollaista en ollut aiemmin nähnyt. Reilu kolmensenttimetrinen paksu, tumma vartalo, jolla oli lyhyet nopeasti liikkuvat siivet, jotka pitivät aika kovaa surinaa. Siipien vauhti oli niin kova, että räpyttelyä ei voinut nähdä. Pullukka, mutta nopeasti lentävä ötökkä oli aika mielenkiintoisen näköinen. Sekin pääsi pyyhkeen turvin vapauteen.

Puistoruusut ovat tuottaneet päänvaivaa tarhurille nyt muutamana kesänä. Edellisen talvien rusakkotuhot ovat verottaneet edellisen vuoden versoilla kukkivia ruusuja. Eihän ne kuki, jos versot on syöty, jossa on kukka-aihiot. Erityisesti valamonruusu ja useimmat neidonruusut ovat menettäneet kukintansa. Harmittaa! Jotakin kuivuuden aiheuttamaa lehtivioituksia on muutamilla ruusuilla, mutta se on vain kosmeettinen haitta, eikä vaikuta kukintaan.

Kukinta sattui aika monella ruusulla yht'aikaa ja kesti tosi vähän aikaa kuumuuden takia. Kolmas kuiva ja kuuma kesä on saanut aikaan, että kukat ovat pienikokoisia ja nopeasti karisevia. En ole niitä kastellut, enkä aio kastella, sillä ne ovat aiemmin pärjänneet omillaan ja katsotaan kuinka tulevaisuudessa käy.

Heinäkuu alkaa ja on luvattu sääennusteessa vesisateita, jota todella tarhuri odottaa. Ennen aikaan sitä odotettiin aina aurinkoa ja lämmintä, mutta näköjään toiveet muuttuu ilmaston muutoksen mukaan. Nyt nautitaan kesästä, kukista, marjoista ja luonnon kauneudesta, sillä kohta ne ovat muistoja menneestä.